

Kadernota 2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Visie en hoofdoelen	4
3	Ontwikkelingen en strategie.....	6
4	Dienstverlening Avri	8
5	Financiële stabiliteit en continuïteit	9
	Bijlage 1: Inhoudelijke beleidskaders.....	12
	Bijlage 2: Financiële kaders en uitgangspunten	13
	Bijlage 3: Ontwikkelingen op de afval- en grondstoffenmarkt	15
	Bijlage 4: Planning begroting 2021	17

1 INLEIDING

De kaders voor de begroting 2021 (en de meerjarenramingen 2022 tot en met 2024) worden via deze nota ter kennisname voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten van de Gemeenschappelijke Regeling Avri (hierna: GR Avri). De kadernota is een instrument waardoor raden en raadsleden de kaders voor de begroting kunnen bepalen en op deze wijze hun kader stellende rol kunnen invullen.

In tegenstelling tot de begroting kent de kadernota geen zienswijze procedure. Artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling Avri bepaalt dat het Dagelijks Bestuur van Avri vóór 15 april van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de gemeenteraden voorlegt.

In aanvulling op de bepalingen uit de GR leggen we de kadernota 2021 ter besluitvorming voor aan het Algemeen Bestuur van Avri (13 februari 2020). Hiermee bieden we een extra gelegenheid om tijdig het gesprek te voeren over de kaders voor de begroting en zodoende meer grip aan de voorkant van het begrotingsproces te creëren. Raadsleden worden via de voorafgaande platformbijeenkomst van Avri (8 januari 2020) over de kadernota geïnformeerd. Via deze kadernota proberen wij zodoende invulling te geven aan het regionale initiatief van raadsleden om de grip om gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

1.1 Leeswijzer

Deze kadernota begint in hoofdstuk 2 met een korte beschrijving van de visie, dienstverlening en bedrijfsvoering van Avri. In hoofdstuk 3 gaan we in op de beleids- en marktontwikkelingen. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de financiële en personele stabiliteit en continuïteit. De algemene beleids- en financiële kaders en uitgangspunten voor de begroting 2021, zoals de inrichting van de tarieven afvalstoffenheffing, het weerstandsvermogen en prijsindexeringen zijn uitgewerkt in de bijlagen 1 en 2.

2 VISIE EN HOOFDDOELEN

2.1 Inleiding

Samen met 236.000 inwoners en de 8 gemeenten, werken wij voor en met de regio aan een schoon Rivierenland. Avri wil zich steeds meer inzetten als brede maatschappelijke dienstverlener; vernieuwend in afvalinzameling, het beheer van de openbare buitenruimte en het vormgeven van lokale arbeids- en bewonersparticipatie. We willen de regio een beetje mooier maken door betrokken te zijn en een meerwaarde te bieden op maatschappelijke thema's, door het gedrag te beïnvloeden via de uitvoering van het beleid en het inzetten van communicatie en handhaving. Circulariteit, duurzaamheid en inclusiviteit vormen daarbij onze visie waarbij geldt; "van de regio, voor de regio".

2.2 Van de regio, voor de regio

Avri staat als uitvoeringsorganisatie middenin de samenleving. Samen met onze inwoners en gemeenten werken we dagelijks aan een leefbare woonomgeving en het tegengaan van verspilling van kostbare grondstoffen. We steunen regionale maatschappelijke initiatieven, werken samen met verenigingen en kringlooporganisaties en bieden kansen aan mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Samen werken we aan een schoon Rivierenland!

2.3 Leefbaarheid en duurzaamheid

Zorg voor onze dagelijkse leefomgeving, zowel voor de huidige inwoners door een zo goed mogelijk beheer van de openbare ruimte, als voor de toekomstige generaties door te blijven inzetten op duurzaamheid en circulariteit (zie ook paragraaf 3.3, klimaatontwikkelingen). Want ook onze kleinkinderen verdienen een leefbare woonomgeving. We zien afval als grondstof in een circulaire samenleving, waarin alles draait om hergebruik.

Duurzaamheid maakt onderdeel uit van de keuzes binnen onze bedrijfsvoering. Symbool hiervoor staat de realisatie van het zonnepark en windpark op de voormalige stortplaats van Avri. Vanuit Avri Solar B.V. is duurzame energie op de voormalige stortplaats gerealiseerd door de exploitatie van een zonnepark en windpark. Hierdoor voorzien we in de energiebehoefte van duizenden huishoudens in onze regio. Maatschappelijk verantwoord ondernemen geven we ook vorm door middel van verduurzaming van onze werkprocessen en inkoopactiviteiten. Hierdoor dragen we bij aan een schone leefomgeving en verduurzaming van onze keten.

2.4 Circulariteit

Avri heeft de mogelijkheid om bij te dragen aan het bevorderen van duurzaam gedrag van de inwoners in Rivierenland. Vanuit onze overtuiging dat we afval als grondstof beschouwen en door het ontwikkelen van beleid, voorlichting, scholing en handhaving. We nemen deel aan maatschappelijke activiteiten en staan in verbinding met de maatschappij en werken we zo - samen met inwoners - aan een duurzamere regio.

Als regionale organisatie wil Avri meewerken aan de uitdagingen die er in onze regio liggen en invulling te geven aan de doelstellingen uit het landelijke uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG, zie par. 3.2). Hierin is opgenomen om per 2020 100 kg. restafval per inwoner per jaar te produceren en per 2025 30 kg. restafval. Avri verwacht in haar begroting dat – op basis van landelijke ervaringscijfers – de inwoners van onze regio per 2020 60 kg restafval produceren, dit is lager dan zowel de landelijke doelstellingen (100 kg.) als de regionale doelstellingen (75 kg.). Voor 2025 willen we aansluiten bij de landelijke doelstellingen (30kg.), waardoor we in 2021 bezig gaan met ontwikkeling van beleid om ook deze doelstelling te kunnen bereiken.

Vanuit onze verantwoordelijkheid leveren we een bijdrage aan een meer circulaire economie in de Regio Rivierenland. We zien afval als grondstof, waarbij alles draait om hergebruik (het nieuwe afvalbeleid is hier een duidelijk voorbeeld van) waarbij we aandacht hebben voor de ontwikkeling van kringloop en repair gedachten.

2.5 Inclusiviteit

We vinden het belangrijk van meerwaarde te zijn op maatschappelijke thema's door kansen te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de afgelopen jaren zijn ruim 90 medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt komen werken bij Avri. Waar het in eerste instantie is begonnen met het detacheren van mensen is de samenwerking met het regionale werkvoorzieningsschap Werkzaam Rivierenland uitgebreid met meer doelgroepen. Zo worden steeds meer mensen uit de zogenaamde kaartenbak van de gemeente (bijstand, WW, Wajong, Wia, statushouders) begeleid in het arbeidsproces. We verkennen voortdurend de mogelijkheden om de groep te kunnen vergroten door werkervaringsplaatsen en leerwerkroutes aan te bieden met als doel de afstand tot de arbeidsmarkt voor veel mensen te verkleinen. Op deze wijze leveren we nu en in de komende jaren een stevige bijdrage aan de uitdaging voor onze gemeenten in het vinden van banen voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt.

2.6 Voorspelbaarheid

We werken actief aan het vergroten van de voorspelbaarheid van de organisatie; dienstverlening die aansluit bij de behoeftes van inwoners en gemeenten waarbij tegelijkertijd onverwachtse ontwikkelingen zo min mogelijk invloed hebben op dienstverlening en kosten. Vanuit helder omschreven dienstenpakket, actieve communicatie en een transparante bedrijfsvoering en verantwoording naar onze inwoners en gemeenten.

We willen middels een robuuste en wendbare bedrijfsvoering continu invulling kunnen blijven geven aan de sterk veranderende maatschappelijke behoeftes. We willen van meerwaarde zijn door maatwerk te bieden aan gemeenten, waarbij – naast een basispakket - specifieke diensten aan individuele gemeenten worden aangeboden. De verkenning hiertoe met raadsleden is intussen opgestart.

Tevens is voldoende financiële armslag nodig om continuïteit in dienstverlening en prijsstelling te waarborgen ondanks de sterk veranderende behoeftes en veranderende marktomstandigheden. We willen onderzoeken op welke wijze het weerstandsvermogen bij Avri en/of gemeenten kan worden ingericht om de grilligheid van de Avri begroting te beheersen. We onderzoeken welke kansen er in de markt liggen om te werken aan prijsstabiliteit, zoals het vergroten van de grip op marktpartijen (o.a. afzetmarkt) en het zoeken naar nieuwe product-markt combinaties. Hierbij zoeken we de regionale samenwerking waar mogelijk.

3 ONTWIKKELINGEN EN STRATEGIE

3.1 Algemeen

Naast beleidsontwikkelingen zijn in toenemende mate ook marktontwikkelingen van invloed op de begroting van Avri. Zo zorgt de toenemende inzameling van grondstoffen dat de begroting meer afhankelijk wordt van marktmechanismen waardoor de tarieven afvalstoffenheffing minder beïnvloedbaar worden. Ook zorgt de huidige economische situatie voor stijgende prijzen op de arbeidsmarkt en hogere tarieven bij marktpartijen bij de inkoop van goederen en diensten.

Inwoners willen betrokken worden bij en meer invloed hebben op het beleid dat de overheid maakt en de uitvoering die daar bij hoort. Dit geldt evenzeer voor gemeenten en raadsleden. We willen als wendbare organisatie in kunnen spelen op de behoeftes van de gemeenten. De invoering van het nieuwe afvalbeleid heeft laten zien dat behoeftes uiteen kunnen liggen, waardoor het gesprek over maatwerk en de grip op gemeenschappelijke regelingen intussen is opgestart. Deze ontwikkelingen vragen in toenemende mate van Avri en haar bedrijfsvoering om in verbinding te zijn met de diverse stakeholders, onszelf te blijven en te innoveren en veranderen. De behoeftes veranderen en Avri verandert mee.

3.2 Van Afval naar Grondstof

Beleidsontwikkelingen

In 2021 zal binnen de landelijke beleidskaders Van Afval Naar Grondstof (VANG) het eigen beleid ('Afval scheiden, heel gewoon') doorontwikkeld worden waarbij regionaal de doelstelling is vastgesteld om per 2020 maximaal 75 kg restafval per inwoner te produceren. Om dit te bereiken is een comfortprikkel ingevoerd, naast de bestaande prijsprikkel (betalen per aanbidding restafval). Het ingevoerde beleid gaan we in 2021 verder vorm geven door aanvullend beleid te ontwikkelen met als doel een verdere reductie van restafval en inzameling van zo schoon mogelijke grondstoffen.

De aanbevelingen uit het onderzoek naar de functionaliteit van de milieustraten zullen voorgelegd worden aan het bestuur om in 2021 volgens een actieplan uitvoering te geven hieraan. Voor de verenigingen die nu alleen papier inzamelen zal een nieuwe overeenkomst komen die de mogelijkheid geeft om ook andere taken binnen het basispakket op te pakken voor hun vergoeding.

In 2020 zal er duidelijkheid zijn of de installatie bij ARN ook daadwerkelijk gerealiseerd is. De financiële effecten op het restafval, kosten verwerking incontinentiemateriaal en de inzameling zullen dan ook in een later stadium verwerkt worden.

Ontwikkelingen op de afval- en grondstoffenmarkt

Door toenemende hoeveelheden ingezamelde grondstoffen wordt de begroting van Avri gevoeliger en meer afhankelijk van marktmechanismen. Voor diverse grondstoffen verwachten wij een negatieve tendens in de prijsstelling, dit wordt veroorzaakt door diverse factoren. De toenemende invoering van prijs- en comfortprikkels voor afvalscheiding in Nederland en de verhoging van de belasting op restafval heeft een nadelig effect op de kwaliteit van de grondstoffen. Ook neemt de vervuiling van de grondstoffen toe door vermenging met restafval. Daarnaast neemt de gemiddelde kwaliteit verder af, doordat grondstoffen van laagwaardige kwaliteit (dat eerst in het restafval zat) ook ingezameld wordt. Tot slot zorgt import van afvalstromen vanuit het buitenland dat het aanbod op de Nederlandse markt groter is dan de verwerkingscapaciteit, waardoor de prijzen stijgen zoals bijvoorbeeld voor hout. In bijlage 3 zijn de ontwikkelingen per fractie uiteengezet.

Het tarief afvalstoffenheffing is dankzij deze niet beïnvloedbare ontwikkelingen de afgelopen jaren fors gestegen. We willen een strategische verkenning opstarten om de grip op de tariefontwikkeling te vergroten. Het vergroten van de grip op de afzetmarkt kan onder meer bereikt worden door het afsluiten van langlopende contracten met verwerkers, samenwerken met regionale partners en deelname of investeringen in verbrandings- en verwerkingscapaciteit. Ook wordt de tarifiering van andere fracties (GFT, PMD) onderzocht.

Stortplaats Geldermalsen

De stortplaats in Geldermalsen is afgewerkt en daarmee gereed voor sluiting en overdracht aan de provincie Gelderland. Het verwachte overdrachtmoment is 1 januari 2024. Bij overdracht dient een bedrag voor de provincie beschikbaar te zijn voor het eeuwigdurende onderhoud van de stortplaats (zgn. 'doelvermogen'). Door bijstelling van de rekenrente door de provincie in 2015 is het benodigde doelvermogen nog niet bereikt. De aanvulling van het benodigde doelvermogen voor de provincie Gelderland is in de afvalstoffenheffing verwerkt. Dit betekent dat de hoogte van het doelvermogen en het overdrachtmoment (waarop het doelvermogen beschikbaar moet zijn) van invloed zijn op de tariefontwikkeling van de afvalstoffenheffing.

Provincie Gelderland is bezig met een ALM-studie vanuit het Nazorgfonds, waarbij tevens een herziening op de rekenrente wordt meegenomen. De verwachting is dat de studie begin 2020 meer duidelijkheid gaat geven en dat de rekenrente naar beneden bijgesteld zal worden. Dit zal ertoe leiden dat het doelvermogen wederom aangevuld moet worden. Afhankelijk van de voortgang van deze ontwikkelingen worden de consequenties verwerkt in de begroting 2021.

Landelijk bekijken zowel de Provincies als de branchevereniging in samenspraak met ministerie I&M naar scenario's hoe de nazorg van stortplaatsen op termijn vormgegeven kan worden. De wens is om te komen tot een landelijke regeling (centraal beleggen met een landelijk geldende rekenrente). De verwachting is dat hierover najaar 2020 meer duidelijkheid is.

3.3 Integraal Beheer Openbare Ruimte

Ontwikkelingen sociale werkvoorziening

IBOR voert een gedeelte van de werkzaamheden uit met medewerkers uit de kwetsbare groepen. Avri vindt het belangrijk dat ook deze doelgroep meedoet en kansen krijgt op de arbeidsmarkt. Het aantal mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die Avri vanuit de Wet sociale werkvoorziening toegewezen krijgt (de zogenoemde SW'ers) neemt af. Daarvoor neemt Avri mensen vanuit de Participatiewet in dienst. Dat wil zeggen mensen uit de bijstand, met een Wajong of Wia uitkering of via een leerwerkroute. Ondanks dat deze inzet wordt gesubsidieerd, zijn de kosten van deze medewerkers hoger dan de SW'ers.

Ontwikkelingen Handhaving

Avri levert voor iedere gemeente maatwerk waarbij het handhavingsbeleid van de gemeente wordt uitgevoerd. Landelijk wordt gekeken naar de uitrusting en optionele bewapening van boa's. Avri ziet er op toe dat haar medewerkers steeds in staat blijven om haar taken naar behoren uit te kunnen voeren middels de voorgeschreven bevoegdheden, bescherming en scholing.

Klimaatontwikkeling

Door de verwachte klimaatverandering krijgen we te maken met extreem weer. De temperaturen stijgen, de hoeveelheid neerslag en het aantal extreme buien nemen toe en we krijgen steeds vaker te maken met perioden van droogte. Dit vraagt niet alleen een andere inrichting van de openbare ruimte maar ook een intensiever beheer. Tevens zien we als gevolg van de klimaatverandering in de IBOR gemeenten een toename te zien van invasieve soorten. Deze planten en soorten (zoals duizendknoop en eikenprocessierups) komen van nature niet voor in Rivierenland en veroorzaken schade aan de biodiversiteit. Avri zal in de toekomst meer moeten inzetten in het bestrijden van deze exoten. Het gemeentelijk beleid zal hierbij leidend zijn.

Maatwerk GR

De dienstverlening rondom de uitvoering van IBOR taken door Avri wordt betrokken bij de huidige verkenning naar de maatwerk GR Avri. De IBOR taken zijn momenteel een voorbeeld van maatwerk voor gemeenten, gebaseerd op individuele dienstverleningsovereenkomsten tussen Avri en gemeente. In het gesprek over het toekomstig te leveren dienstenpakket door de GR Avri beschouwen we Avri als brede maatschappelijke dienstverlener in de openbare ruimte (zowel afvalbeheer, IBOR als handhaving). We willen actief verkennen welke kansen er liggen om synergievoordelen te kunnen behalen door de combinatie met de dienstverlening rondom afvalbeheer. Voorbeelden hiervan zijn het wijkgericht inzamelen van afvalstromen, de integrale aanpak van handhaving in de openbare ruimte en kansen rondom strategische personeelsplanning. Waar het bij afval gaat om de beweging van uniform naar meer maatwerk, gaat het bij IBOR om meer harmoniseren van de gemeente specifieke afspraken, zonder afbreuk te doen aan individuele maatwerkvraagstukken. Dit biedt tevens kansen voor optimalisatie van de bedrijfsvoering.

4 DIENSTVERLENING AVRI

4.1 Algemeen

Vanuit onze visie en kernwaarden leveren we verschillende diensten aan de inwoners in de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.

4.2 Afvalbeheer: het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen

In het programma Basispakket zijn de diensten opgenomen die Avri uitvoert voor de acht regiogemeenten in Rivierenland. Avri geeft hiermee invulling aan de gemeentelijke afvaltaak van inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en aan het Regionale Afvalbeheer Plan, waarin de ambities en speerpunten van de acht regiogemeenten op het gebied van afval en grondstoffen zijn vastgelegd. Avri voert de inzameling en scheiding van afval zo efficiënt en effectief mogelijk uit om de landelijke en regionale doelstellingen te realiseren.

4.3 Integraal Beheer Openbare Ruimte; aanvullende dienstverlening voor gemeenten

Naast het basispakket kunnen gemeenten ervoor kiezen om ook taken op het gebied van Integraal beheer openbare ruimte (IBOR) of handhaving af te nemen van Avri. Deze dienstverlening richt zich op alle acht gemeenten waarbij de inbreng modulair is. De komende jaren werkt Avri verder aan een integraal en intergemeentelijk takenpakket waarbij we - in overleg met onze opdracht gevende gemeenten - continue streven naar het steeds duurzamer, efficiënter én belevingsgericht beheren van de openbare ruimte.

Dit dienstenpakket bevat de onderhoudstaken op het gebied van groen, grijs, riolering, verkeer, begraafplaatsen, speeltuinen, gladheidbestrijding, evenementen en ongediertebestrijding. Daarbij heeft Avri een vakinhoudelijk adviserende rol richting de gemeenten en verzorgt Avri de intake en afhandeling van meldingen in de openbare ruimte.

4.4 Handhaving openbare ruimte (APV+): onmisbare schakel bij 'Schoon, Heel en Veilig'

Verder levert Avri diensten op het gebied toezicht en handhaving op onderdelen van domein 1 Openbare ruimte. Daaronder vallen APV gerelateerde zaken zoals toezicht op hondenoverlast, jeugdoverlast, vuurwerkoverlast, sluitingstijden, drank en horeca. Buiten de APV doen we ook lichte verkeersovertredingen zoals geslotenverklaring en fietsen in een voetgangersgebied. Fiscaal toezicht behoort ook tot de taken die we kunnen uitvoeren.

4.5 Bedrijfsafval: maatschappelijke betrokkenheid door verbinding met regionaal bedrijfsleven

Avri voert in beperkte mate commerciële activiteiten uit in de vorm van inzameling, inname en het laten verwerken van afval dat vrijkomt bij bedrijven. Dankzij deze dienstverlening is het mogelijk om uiting geven aan de regionale maatschappelijke betrokkenheid van Avri. We werken verder aan oplossingen voor o.a. scholen en verenigingen ten aanzien van dienstverlening en tariefstelling. Door verbinding met het regionale bedrijfsleven en sponsoring in natura tijdens regionale evenementen wordt de zichtbaarheid van Avri in de regio vergroot.

5 FINANCIËLE STABILITEIT EN CONTINUITEIT

De in deze kadernota beschreven ontwikkelingen zijn van grote invloed op de begroting van Avri en maken deze minder beïnvloedbaar. In dit hoofdstuk gaan we in op de meest relevante thema's; het weerstandsvermogen, bedrijfsvoering en de inzet van medewerkers. De overige financiële kaders en financieel technische uitgangspunten zijn verwerkt in bijlage 2.

5.1 Weerstandsvermogen

We willen als wendbare organisatie in kunnen spelen op de behoeftes van inwoners en gemeenten. Dit vraagt om een robuuste en wendbare bedrijfsvoering om invulling te kunnen blijven geven aan de sterk veranderende maatschappelijke behoeftes. Tevens is voldoende financiële armslag nodig om hierop te kunnen blijven anticiperen.

We constateren echter dat de risico's voor Avri zijn toegenomen doordat de begroting steeds meer afhankelijk wordt van marktmechanismes die van invloed zijn. Prijsontwikkelingen op de grondstoffenmarkt, en effecten van scheidingsgedrag (o.a. vervuiling) zijn actuele risico's die forse impact hebben op de (ontwikkeling van de) afvalstoffenheffing en financiële resultaten. Tegelijkertijd hebben de gemeenten de behoefte geuit om het tarief afvalstoffenheffing zo stabiel mogelijk te laten zijn. Het beschikken over voldoende weerstandscapaciteit vermindert de invloed van de financiële risico's op het tarief afvalstoffenheffing, doordat tegenvallers door de GR kunnen worden opgevangen.

Diverse gemeenten hebben hun zorgen geuit over het beperkte weerstandsvermogen van Avri. De deelnemende gemeenten staan garant indien Avri niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Weerstandscapaciteit binnen de GR voorkomt dat de weerstandscapaciteit van de gemeenten wordt aangetast wanneer financiële risico's bij Avri zich daadwerkelijk voordoen. We willen onderzoeken op welke wijze het weerstandsvermogen bij Avri en/of gemeenten kan worden ingericht en welke uitgangspunten daarvoor gelden.

In de begroting bouwen we de weerstandscapaciteit in meerjarig perspectief op naar voldoende niveau (ratio 1,0) middels een opslag in het tarief afvalstoffenheffing. De mate waarin de weerstandscapaciteit via de afvalstoffenheffing wordt opgebouwd – en daarmee het tarief afvalstoffenheffing verhoogd - is voorbehouden aan de gemeenten. Incidentele baten, zoals een eventuele dividend uitkering, worden aan het weerstandsvermogen toegevoegd.

Om weerstand te kunnen bieden tegen de toenemende grilligheid, het tarief afvalstoffenheffing te stabiliseren is financiële stabiliteit een vereiste. Hoewel de deelnemende gemeenten garant staan voor Avri willen we de continuïteit van onze bedrijfsvoering waarborgen en beschikken over voldoende financiële middelen om deze robuuster en wendbaarder te maken.

5.2 Efficiënte aanpak

De wereld is sterk in verandering en veranderingen zijn de komende jaren de enige constante. Maatschappelijke behoeftes, maar ook wettelijke ontwikkelingen, zijn daarbij bepalend voor de wijze waarop we de bedrijfsvoering bij Avri kunnen vormgeven en ambities kunnen realiseren. Het vraagt erom dat we flexibel meebewegen om in de toekomst op efficiënte wijze te kunnen blijven werken aan circulariteit, duurzaamheid en inclusiviteit, gebaseerd op een voldoende robuuste bedrijfsvoering.

Evenals voorgaande jaren richten we ons binnen de bedrijfsvoering op het verhogen van onze bedrijfsefficiëntie en het verkleinen van onze bedrijfsvoering risico's. Dat willen we bereiken door o.a. een effectieve organisatie inrichting en informatiehuishouding te creëren (o.a. optimalisatie van processen en systemen), die flexibel is ingericht en waarbij de behoefte van de inwoner voorop staat. We gaan daarnaast op zoek naar nieuwe product-markt combinaties en kostendragers om – naast verbreding van het dienstenpakket – de flexibiliteit van kostendekking te vergroten en zodoende risico's te verkleinen.

Daarnaast ervaren we in toenemende mate wettelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op onze bedrijfsvoering en bovendien toenemen in complexiteit. Voorbeelden hiervan zijn veranderende of toegenomen wetgeving ten aanzien van inkoop en aanbesteden (rechtmatigheid), arbeidsrecht (WNRA, WAB), informatiebeheer en -beveiliging en vennootschapsbelasting. Om hieraan te kunnen blijven voldoen, risico's te beheersen en continuïteit te kunnen waarborgen dienen we te investeren in onze bedrijfsvoering om deze robuuster in te richten. Dit doen we door het harmoniseren, beschrijven, automatiseren en digitaliseren van onze bedrijfsprocessen en systemen. Dankzij mobiele apparatuur als boordcomputers, tablets en het gebruik van apps streven we na om tijd- en plaats onafhankelijk te kunnen werken. Tegelijkertijd werken we aan de transparantie en openheid van Avri en verbinding met onze inwoners.

5.3 Duurzaam inzetbare medewerkers

Het werken aan een duurzame regio vraagt om duurzaam inzetbare medewerkers; gezonde en vitale medewerkers die veilig en met bezieling aan het werk zijn. We hebben immers elke collega nodig. We zetten de komende jaren in op de volgende thema's:

- Vitaliteit; we gaan door met acties om de vitaliteit in de organisatie te vergroten. We proberen hierbij vooral het eigenaarschap en initiatieven van medewerkers te stimuleren en te faciliteren.
- Strategische personeelsplanning; om daarmee de uitdagingen in de arbeidsmarkt aan te kunnen gaan en medewerkers breder en duurzaam inzetbaar te maken.
- Leren; we vinden het belangrijk dat medewerkers zich kunnen blijven ontwikkelen. We willen meer leren in en van de dagelijkse praktijk en zetten stevig in op scholing. En fouten maken mag: als we er maar wel van leren.
- Veiligheid; als werkgever zorgen we voor goede fysieke arbeidsomstandigheden (veilig, gezond), voldoende opleidings- en ontwikkel mogelijkheden en stimuleren we goede sociale arbeidsomstandigheden, zoals een waarderende cultuur en een reële werkdruk.

5.4 Trendbreuk

De komende jaren staat Avri voor diverse uitdagingen in haar bijdrage aan een leefbare woonomgeving. De ambities en ontwikkelingen op het gebied van circulariteit, duurzaamheid en inclusiviteit zijn veelomvattend. Tegelijkertijd is een wendbare, robuuste en voorspelbare bedrijfsvoering nodig om te blijven voldoen aan de behoeftes van gemeenten en inwoners. Doen wat we altijd deden is niet voldoende en vraagt om een trendbreuk met het verleden. We gaan met gemeenten in gesprek over de kansen die er liggen om veranderingen te bewerkstelligen en welke innovatieruimte Avri nodig heeft, bijvoorbeeld om de doelstelling van 30 kg. restafval per inwoner in 2025 te bereiken.

Bijlagen

BIJLAGE 1: INHOUDELIJKE BELEIDSKADERS

Naast wet- en regelgeving (zoals de Gemeentewet, Wet Milieubeheer en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) zijn de volgende beleidskaders op Avri van toepassing in 2020:

- Landelijk Afvalbeheer Plan 2017 - 2023 (LAP);
- Raamovereenkomst Verpakkingen 2013 – 2022;
- Uitvoeringsprogramma VANG (Van Afval Naar Grondstof) 2013 - 2025;
- Regionale Visie Afval en Grondstoffen 2017-2020;
- Kwijtscheldingsregeling (2012)

Landelijk beleidskader: Afvalbeheer Plan (LAP) miv 28 december 2017

In het Landelijk Afvalbeheer Plan (hierna: LAP) zijn de landelijke uitgangspunten neergelegd op het gebied van afvalpreventie, recycling en afvalverwerking in Nederland. Het nationale programma is in 2014 door het kabinet ontwikkeld om de transitie naar een circulaire economie verder te stimuleren, en gemeenten aan te zetten tot minder restafvalproductie door middel van betere afvalscheiding. Gemeenten mogen in 2025 nog maar 30 kilo restafval per inwoner per jaar produceren.

Regionaal beleidskader: Regionale Visie Afval en Grondstoffen

In het kader van de landelijke doelstellingen om in 2025 30 kilo restafval per persoon per jaar te produceren, is er een Regionale Visie Afval en Grondstoffen opgesteld. Deze visie is als leidend kader door het AB van Avri op 13 oktober 2016. In deze visie zijn de ambities en doelstellingen van de gemeenten van regio Rivierenland op het gebied van afval- en grondstoffenbeheer voor 2017-2020 geformuleerd. Voor de periode vanaf 2021 is nog geen nieuwe visie opgesteld. Belangrijkste ambities die in de huidige visie zijn opgenomen zijn het inzetten op afvalpreventie, een stevige reductie van het restafval en een fors meer gescheiden inzameling van grondstoffen bij huishoudens

Uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG)

In 2019 is het nieuwe beleid ingevoerd waarbij de doelstelling van de gemeenten is om per 2020 maximaal 75 kg restafval per inwoner te produceren. Om dit te bereiken is gedurende 2019 een comfortprikkel ingevoerd, naast de bestaande prijsprikkel (betalen per aanbidding restafval). De inwoners van de acht regiogemeenten brengen hun restafval zelf naar een ondergrondse container in de buurt. Inwoners in de buitengebieden behouden hun mini container aan huis voor restafval. De uitvoering en effecten van het beleid worden continue gemonitord en waar mogelijk en in overleg met inwoners en gemeenten bijgesteld. Hiervoor wordt zo nodig flankerend beleid opgesteld. Handhaving zal een verdere ontwikkeling doormaken met als doel de zichtbaarheid vergroten.

Raamovereenkomst verpakkingen

In de Raamovereenkomst verpakkingen zijn door de VNG, het verpakkende bedrijfsleven en het ministerie van Infrastructuur en Milieu afspraken gemaakt over de inzameling en recycling van verpakkingen. Gemeenten worden, in het kader van de producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen, vergoed voor het inzamelen, sorteren en vermarkten van kunststof verpakkingen en drankenkartons. De vergoedingen die gemeenten hiervoor ontvangen lopen de komende jaren terug. Dit betekent dat de gemeenten van Avri minder inkomsten ontvangen voor het verpakkingsmateriaal dat wordt ingezameld, gesorteerd en vermarkt (zie ook 4.5.3).

Pluspakket

Binnen het pluspakket gaat Avri niet uit van beleidswijzigingen. Deze zijn voorbehouden aan de opdrachtverstrekken de gemeente en verwerkt in de dienstverleningovereenkomst (DVO) tussen Avri en de gemeente. In samenspraak met de regisseurs van de gemeenten gaan we onze dienstenstructuur voor IBOR meer uniformeren en harmoniseren. Voor de begroting hanteert Avri de geldende DVO's als uitgangspunt.

BIJLAGE 2: FINANCIËLE KADERS EN UITGANGSPUNTEN

Bij de samenstelling van de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 wordt binnen de bestaande wet- en regelgeving rekening gehouden met onderstaande eigen financiële beleidskaders van Avri:

- Financiële verordening Gemeenschappelijke Regeling Avri 2016;
- Bijdrageverordening Avri 2016;
- Verordening afvalstoffenheffing Avri;
- Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen Avri 2017;
- Nota Reserves en Voorzieningen Avri 2017;
- Treasurystatuut Avri 2016;
- Nota activabeleid Avri 2018;

Naast de genoemde financiële kaders vormt de vastgestelde begroting 2020 van Avri de basis voor de nog op te stellen begroting 2021, waar de ontwikkelingen uit voorliggende kadernota 2021 in worden verwerkt.

Afvalstoffenheffing

In de begroting van het basispakket worden de kosten gedekt door de afvalstoffenheffing. Deze bestaat uit een basistarief en variabele tarieven (o.b.v. aanbodvolume) en aantal aanbiedingen restafval). De huidige verhouding tussen het basisdeel en variabel deel is 83%-17%. Gemeenten hebben de voorkeur uitgesproken om bij de inrichting van de tarieven het variabele deel in de toekomst te vergroten. Hierdoor wordt goed afval scheiden meer beloond, maar nemen ook de risico's voor Avri toe. De variabele tarieven om dit te bewerkstelligen zijn afhankelijk van het scheidingsgedrag van inwoners (aantal aanbiedingen restafval) en de kostenontwikkeling van de begroting, zoals de balans met de variabele kosten voor de inzameling en verwerking van restafval. In strategisch perspectief willen we onderzoeken in hoeverre tariefstelling op andere fracties (bijv. GFT) bijdraagt aan het bewerkstelligen van de doelstellingen.

Aantal aanbiedingen restafval

Uitgangspunt voor het aantal aanbiedingen restafval is een gemiddeld aanbod van 60 kg. restafval per inwoner, conform begroting 2020. Doordat het nieuwe afvalbeleid gedurende het jaar 2019 is ingevoerd, zijn er bij het opstellen van de begroting 2021 (februari 2020) weinig representatieve ervaringscijfers beschikbaar. Indien over het 2^e halfjaar 2019 een significante afwijking van het aanbod blijkt wordt de begroting 2021 hier zo nodig op bijgesteld.

BTW

Het BTW mengpercentage over de kosten van het basispakket is van invloed op het tarief afvalstoffenheffing en bedraagt 13,5%. De BTW opslag in de afvalstoffenheffing komt ten gunste van de gemeenten. Eventuele wijziging van het opslagpercentage heeft directe consequenties voor de gemeentelijke begroting. Gezien de ontwikkeling van de begroting van Avri willen we de bijstelling van het mengpercentage actualiseren en opnieuw aan de gemeenten voorleggen.

Indexeringen

De controllers van de Rivierenlandse gemeenschappelijke regelingen (GR-en) hebben eind oktober 2019 afspraken gemaakt over het meer uniform hanteren van indexeringen. Met ingang van 2021 passen de GR'en dit zoveel mogelijk uniform toe, waarbij iedere GR specifieke branche indexeringen kan toepassen indien nodig.

Cao-afspraken en raming salariskostenstijging

De huidige CAO loopt tot 1 januari 2021. Voor het begrotingsjaar 2021 moet nog een nieuwe CAO afgesloten worden. Op basis van de huidige inzichten en gepubliceerde informatie van het CPB wordt in de begroting 2021 gerekend met een loonontwikkeling van 2,9% (loonvoet sector overheid). Daarnaast houden we voor 2021 rekening met een geschatte stijging van de pensioenpremies en overige sociale lasten (premies werknemersverzekeringen) van indicatief 1,4%, waardoor de totale stijging van de salariskosten in de begroting 2021 geraamd wordt op 4,3%. De invoering van de Wnra per 1 januari 2020 heeft naar verwachting geen effect heeft op de hoogte van de salariskosten.

Prijsindexering kostenbudgetten

Overeenkomstig de door het CPB opgestelde cijfers die in de septembercirculaire zijn opgenomen wordt een algemene prijsindexering toegepast van 1,8% (prijsindex nationale bestedingen).

Marktwerking IBOR

Voor het uit te besteden werk voor de IBOR taken is sprake van branche specifieke marktwerking. De GWW sector verwacht aankomende jaren bij de aanbestedingen een kostenstijging van ca. 3% per jaar.

Aantal inwoners

Op basis van de Bijdrageverordening Avri 2016 vindt de verrekening van de BTW component in de afvalstoffenheffing plaats op basis van het aantal inwoners van de regiogemeenten (bron: Centraal Bureau voor de Statistiek). De inwoneraantallen voor 2021 worden gebaseerd op de inwoner aantallen per 1 januari 2020.

Systematiek van toerekening van indirecte kosten

Het financiële model voor de toerekening van indirecte kosten is gebaseerd op de verhouding van de verwachte productieve inzet (productie manuren). Dit betekent dat de hoogte van de indirecte kosten samenhangt met de omvang van de activiteiten (basispakket, pluspakket, bedrijfsafval). Een dergelijk model past bij een uitvoeringsorganisatie als Avri, doordat (financiële) sturing op productie en productiviteit is gecreëerd. De indirecte kosten worden volgens deze verhouding ook op realisatiebasis naar de programma's doorbelast.

BIJLAGE 3: ONTWIKKELINGEN OP DE AFVAL- EN GRONDSTOFFENMARKT

In deze bijlage gaan we in op een aantal ontwikkelingen binnen de afval- en grondstoffenmarkt die direct effect hebben op de waarde van afvalstromen en grondstoffen en daarmee de hoogte van de afvalstoffenheffing. We zien dat de grondstoffenmarkt grillig is en dit komt door te veel aanbod, aanscherping van importbeleid in andere landen en mindere kwaliteit van de aangeboden grondstoffen. Dit heeft direct effect op de vergoedingen en we zien dat in deze markten geen meerjarige contracten meer worden afgesloten. In Europa wordt geanticipeerd op deze trend door het creëren van extra productie capaciteit door verwerkers. De ontwikkeling wordt nu in gang gezet. Wij moeten ons blijven focussen op schone grondstofstromen om de gevolgen van deze marktontwikkelingen zoveel financieel te beperken.

Papier

De ontwikkelingen op de grondstoffenmarkt en de papiermarkt in het bijzonder hebben een direct effect op het resultaat van Avri. De invloed op de papiervergoeding heeft mede te maken met het aangescherpte importbeleid van China om de lokale inzameling van oud papier te stimuleren en vervuiling van geïmporteerd papier terug te dringen. De tarieven op de Europese markt staan hierdoor onder zware druk.

De schommelingen in de papiervergoeding zijn daardoor voor Avri noodzakelijk om te volgen. Dit wordt duidelijk in de volgende cijfers: in de zomer van 2017 bereikt de vergoeding een piek van €142 per ton, terwijl de gemiddelde vergoeding in 2019 is gedaald naar €77,50 per ton. De tarieven zijn intussen verder gedaald en liggen lager dan destijds in de meerjarenbegroting voor 2021 is vastgesteld. De papiervergoeding blijft onzeker, waardoor dit risico beschreven is in het risicoprofiel van Avri.

Daarnaast is door een landelijke toename van diftar de vervuiling in de papierstroom toegenomen en is de verwerkingscapaciteit vanwege het sluiten van de Chinese markt afgenomen. Dit maakt dat de acceptatie eisen sterk zijn aangescherpt. De maximale vervuiling in papier mag maximaal 3 % zijn maar landelijk (en ook bij de Avri gemeenten) ligt deze momenteel boven de 10%. Dit heeft ertoe geleid dat de papier verwerkers in Nederland iedere vracht uitgebreid analyseren. De mate van vervuiling wordt in mindering gebracht op de opbrengsten en de sorteer- en verbrandingskosten worden in rekening gebracht.

Ook neemt het tonnage te verwerken papier af door toenemende digitalisering. De digitalisering zorgt enerzijds voor een daling van folders en bladen en anderzijds voor een stijging van het aantal karton binnen deze fractie, dat lichter is dan papier. Deze stijging wordt verklaard door een toenemend aantal inkopen op internet.

Kunststof, drankenkartons en blik

Er wordt vanuit de branche gekeken naar een nieuw regiemodel voor de inzameling van kunststof verpakkingen en drankenkartons. In dit nieuwe regiemodel zijn er twee mogelijkheden: alleen inzamelen (oude model) of inzamelen, sorteren en vermarkten (huidige model). Vanuit de VNG wordt gewerkt aan een nieuwe overeenkomst waarin onder andere de acceptatievoorwaarden van belang zijn. De vergoeding voor deze inzamel variant is voor de komende jaren al vastgesteld. Avri heeft een contract (huidige model) met de huidige verwerker tot 1 maart 2020. Graag willen we over op het nieuwe vergoedingsmodel waarin we alleen een vergoeding krijgen voor de inzameling en niet meer voor het vermarkten. Het vermarkten zal niet meer door de gemeenten afgehandeld worden maar door het Afvalfonds (namens het VNG), waardoor het risico op fluctuaties van de uiteindelijke vergoeding verminderd. De verwachting is dat we in het voorjaar 2020 een nieuwe overeenkomst hebben.

Er worden landelijk meer kunststof verpakkingen ingezameld dan voorheen was ingeschat. De verwerkingscapaciteit is ontoereikend voor de hoeveelheden die nu worden gesorteerd. Dit maakt de afzet van kunststof verpakkingen moeilijk voor alle verwerkers in Nederland. Ook is de vervuiling vanwege de toename van diftar gemeenten toegenomen waardoor de afkeur toe neemt. Door de grote hoeveelheid kunststof verpakkingen en de toename van vervuiling is het risico dat de vergoedingen alleen maar verder gaan dalen.

Schroot

China was wereldwijd de grootste afnemer van schroot. China zet op dit moment schroot tegen sterk verlaagde tarieven op de markt. De vergoedingen van schroot zijn erg afhankelijk van de wereldmarkt; de tarieven zijn op dit moment stabiel. Na het deels sluiten van de export naar China is Turkije op dit moment vanuit Europa de grootste afnemer. We hebben een contract tot 2022 en naar verwachting zal de markt stabiel blijven.

Textiel

De vervuiling van textiel neemt op nationaal niveau enorm toe door de toenemende invoering van inzamelmethoden als diftar. Ook neemt de hoeveelheid herdraagbaar textiel sterk af. Dit heeft te maken met de mindere en goedkopere kwaliteit die op de markt wordt gezet en betere afvalscheiding door onze inwoners. Deze mindere kwaliteit kan worden omgezet in vezels maar deze techniek is nog onvoldoende doorontwikkeld. Dit heeft tot gevolg dat er door de verwerkers geen vergoeding meer wordt gegeven voor textiel en in sommige gevallen, met name in stedelijk gebied, er zelfs moet worden betaald voor textiel. Avri heeft in november 2018 het contract verlengd voor de afzet van het ingezamelde textiel voor 1 jaar en gaat binnenkort met onze huidige verwerker in gesprek om de mogelijke verlenging voor 2020 te bespreken. Naar verwachting zal er geen vergoeding meer worden betaald voor de verwerking van textiel maar zullen we alleen een vergoeding voor transport ontvangen.

GFT

In december 2018 hebben de aandeelhouders van Twence het besluit genomen dat Avri niet toe kan treden als preferent aandeelhouder. Als gevolg hiervan is in 2019 een Europese aanbesteding gestart. Door krapte op de vergisting markt heeft er maar 1 partij ingeschreven en is het verwerkingstarief hoger uitgevallen dan in de meerjarenbegroting opgenomen. Het contract loopt tot 1 april 2023.

Restafval

Als gevolg van het regeerakkoord is de afvalstoffenbelasting per 1 januari 2019 verhoogd naar € 32,12 per ton. Deze verhoging was meer dan de verdubbeling die in de begroting was voorzien. Met de verhoging van de belasting hoopt de regering de hoeveelheid restafval te beïnvloeden. Dergelijke, niet beïnvloedbare, belastingmaatregelen werken verhogend door in het tarief afvalstoffenheffing. Voor 2021 is de verwachting dat de afvalstoffenbelasting, in mindere mate dan in 2019, verder verhoogd gaat worden.

De tarieven op de markt voor verbranding stijgen als gevolg van groeiende hoeveelheid brandbaar restafval. Groot-Brittannië biedt moment veel restafval aan op de Nederlandse markt. Vanwege langlopende contracten en daarmee langdurige afspraken over verbrandingstarieven heeft voorgaande ontwikkeling geen direct financieel gevolg voor Avri. Het huidige contract loopt tot 31 maart 2020 met een eenzijdige optie (voor Avri) tot verlenging van twee keer twee jaar. Van deze verlenging wordt in de begroting 2021 uitgegaan en daarmee hetzelfde tarief (plus jaarlijks indexering).

Overige afvalstromen

De verhoging van de afvalstoffenbelasting had gevolgen voor alle stromen waar een residu na sortering bij vrijkomt. Onder residu wordt verstaan de te verbranden of te storten hoeveelheid restafval. Voorbeelden hiervan zijn huishoudelijk afval, A-B hout, bouw en sloopafval, riool kolken, gemaal slib en veegvuil. De verwachting is dat de afvalstoffenbelasting verder verhoogd gaat worden, waardoor de tarieven voor deze fracties waarschijnlijk ook zullen gaan stijgen.

BIJLAGE 4: PLANNING BEGROTING 2021

Op basis van Vergaderschema 2020	
Vaststellen ontwerp begroting door Dagelijks Bestuur Avri	8 april 2020
Toezending ontwerp begroting aan gemeenteraden	15 april 2020
Zienswijzen retour gemeenten	10 juni 2020
Behandeling zienswijzen in Dagelijks Bestuur Avri	17 juni 2020
Aanbieden begroting incl. zienswijzen aan Algemeen Bestuur Avri	26 juni 2020
Vaststelling begroting door Algemeen Bestuur Avri	9 juli 2020
Aanbieden begroting aan de provincie	31 juli 2020

Avri
Meersteeg 15
Postbus 290
4190 CG Geldermalsen

[0345] 58 53 53
info@avri.nl
www.avri.nl